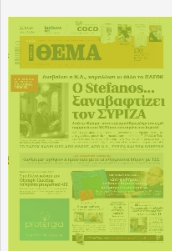

Ο Πάνος Σόμπολοβ έκανε βιβλίο τ'8 τ'8 μεγαλύτερες βεντέτες

Media: ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ **Page:** 1,36-37 **Published at:** 21-04-2024
Author: **Surface:** 2196.14 cm² **Circulation:** 55000
Subjects:

Τίνα Μανδηλαρά > 36-37

Νέο βιβλίο / Πάνος Σόμπολος

Ο «πατέρας» του αστυνομικού ρεπορτάζ, ο άνθρωπος που έχει καλύψει αμέτρητες ιστορίες εγκλημάτων, τα οποία έχει, επίσης, συμπεριλάβει σε μια σειρά από βιβλία, τιμημένος δύο φορές από τον θεσμό των βραβείων Δημοσιογραφίας του Ιδρύματος Μπότοπ αλλά και με το βραβείο της Ένωσης Ευρωπαίων δημοσιογράφων, ο Πάνος Σόμπολος, επανέρχεται με νέο βιβλίο για τις βεντέτες που συντάραξαν την Ελλάδα - και όχι μόνο -, το οποίο κυκλοφορεί, αυτές τις μέρες, από τις εκδόσεις Πατάκι. Στην έρευνά του, που ενέπνευσε το σχετικό βιβλίο, εστιάσει στα εκδικητικού τύπου εγκλήματα και τις διαφορετικές εκδοχές τους με ετερόκλητα κίνητρα - προσωπικά, πολιτικά ή εντελώς ασήμαντα - που αποκάλυπταν τους άγραφους νόμους και τα ήθη της βεντέτας που επικράτησαν σε συγκεκριμένες περιοχές της Ελλάδας. Στο βιβλίο καταγράφονται, μεταξύ άλλων, σοβαρά εγκλήματα που σήμερα φαντάζουν σχεδόν εξωφρενικά, όπως αυτά που συνέβησαν στις αίθουσες δικαστηρίων: χαρακτηριστικά είναι η περίπτωση ενός ολόκληρου πληθους στην Κρήτη που κατέσφαξε μια οικογένεια, τη μητέρα και τα τέσσερα παιδιά, μέσα στην αίθουσα δικαστηρίου γιατί τους θεωρούσαν δωσίλογους κατά τη διάρκεια της Κατοχής, αλλά και μια άλλη υπόθεση φονικού μέσα σε δικαστική αίθουσα, εκτός, όμως, Ελλάδας, όταν μια Γερμανίδα επίσης δολοφόνησε τον βιαστή και στραγγαλιστή της επτάχρονης κορούλας της.

Ο φονιάς ντύθηκε παπάς

Μεταξύ των περιπτώσεων που περιλαμβάνονται στο βιβλίο ξεχωρίζουν αυτή του φονικού για κτήματα αλλά και για τα κόμματα, μια άλλη επειδή τους έδωσαν έναν τράγο και δεν τους τον επέστρεψαν ποτέ, ένα χρονικό εγκλημάτων που κράτησε μισό αιώνα! Μια άλλη βεντέτα ξεκίνησε από τον θάνατο ενός 15χρονου κοριτσιού και οδήγησε στον αφανισμό ολόκληρων οικογενειών, ενώ άλλη έφτασε να κάνει τον φονιά να ντυθεί παπάς για να σκοτώσει τα αδέλφια που είχαν φονεύσει τον γιο του στη λαχαναγορά της Θεσσαλονίκης. Τρομερές ιστορίες, βγαλμένες από το μακρινό παρελθόν αλλά και πιο πρόσφατες δείχνουν ότι η Κρήτη δεν εγκαταλείπει το φονικό αυτό «έθιμο», στο οποίο εγγράφονται διάφορες προεκτάσεις του, όπως η ύπαρξη του σασμού, δηλαδή των συμφιλώσεων μεταξύ των οικογενειών, συνήθως ύστερα από την παρέμβαση διαμεσολαβητών. Από τις πιο συγκλονιστικές ιστορίες είναι, πάντως, αυτή με την οποία ξεκινάει το βιβλίο, το χρονικό της σφαγής στα Βορζία με έξι νεκρούς και 14 τραυματίες μέσα σε δύο ώρες!

Τα Βορζία ή Βορζια είναι ένα χωριό στους πρόποδες του Ψηλορείτη με σχεδόν 500 κατοίκους σήμερα, οι οποίοι ασχολούνται με τις γεωργικές δουλειές και, κυρίως, με την ελαιουργία. Σε αυτό το χωριό, όπως μας πληροφορεί ο Σόμπολος στο βιβλίο, «στη δεκαετία του 1950 συνέβη μια φοβερή τραγωδία που είχε ως αποτέλεσμα να βρουν

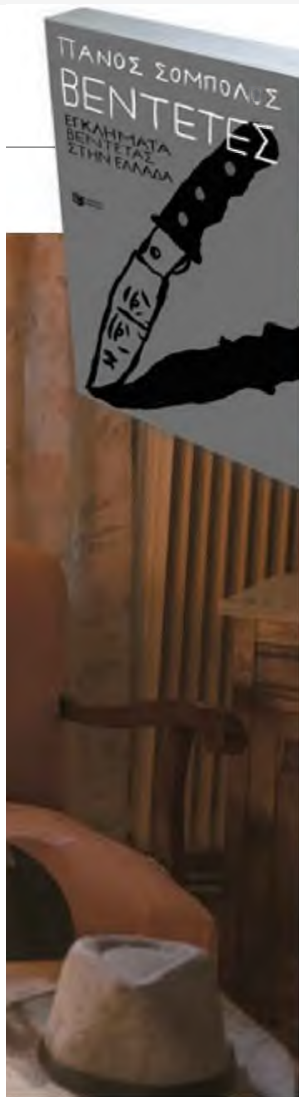

Η σφαγή στα Βορζία και οι άλλες 30 βεντέτες που συγκλόνισαν την Ελλάδα

Ο βετεράνος αστυνομικός ρεπόρτερ καταγράφει στο νέο του βιβλίο τα εγκλήματα αντεκδίκησης που ξεκλήρισαν οικογένειες ή και χωριά ολόκληρα. Χαρακτηριστική η ιστορία της βεντέτας στο χωριό Βορζία της Κρήτης τη δεκαετία του '50, που εξελίχθηκε σε τραγωδία με 6 νεκρούς και 14 τραυματίες και το «παράνομο» ενός εκ των δραστών ότι μετά τη φυλακή θα είναι γέρος και δεν θα αρέσει στα κορίτσια! - Το βιβλίο του Πάνου Σόμπολου παρουσιάζεται αύριο σε ειδική εκδήλωση στο Μέγαρο Μουσικής _ Της **Τίνας Μανδηλαρά** tmandilara@protothema.gr

Μεταξύ των χαρακτηριστικών περιπτώσεων που περιλαμβάνονται στο βιβλίο ξεχωρίζουν αυτή του φονικού για κτήματα αλλά και για τα κόμματα, μια άλλη επειδή τους έδωσαν έναν τράγο και δεν τους τον επέστρεψαν ποτέ, ένα χρονικό εγκλημάτων που κράτησε μισό αιώνα!

τραγικό θάνατο έξι κάτουκοι και να τραυματιστούν άλλοι 14 συγχωριανοί τους, οι περισσότεροι από τους οποίους ακρωτηριάστηκαν και έμεναν ανάπηροι και ταλαιπωρούνταν σ' όλη τη ζωή τους». Σε αυτή τη βεντέτα, που η αιματηρή δράση της ολοκληρώθηκε σε μόλις δύο ώρες «οι δράστες χρησιμοποίησαν όλων των ειδών τα όπλα, όπως μαχαίρια, πιστόλια, αλλά και μια χειροβομβίδα, που διαμέλισε κάποια από τα θύματα. Ήταν μάστιγα βεντέτα για ασήμαντη αφορμή! Αίτια: Μια δασική παράβαση κοπής δέντρων...».

Όλα ξεκίνησαν από τη γιορτή του Αγίου Φανουριού στις 27 Αυγούστου και το πανηγύρι της περιοχής. Ήταν το έτος 1955 που ξεκίνησε η πρώτη σφαγή, όταν ο δασοφύλακας της περιοχής Γιάννης Φρ., 38 χρόνων, που καθόταν έξω από ένα καφενείο, δέχτηκε επίθεση από τον 31χρονο Μανούσο Β. Όλοι λένε ότι το έγκλημα με απανωτές μαχαίριές ήταν προσχεδιασμένο κι αυτό υποστήριξε και το σχετικό παραπεμπτικό εισαγγελικό βούλευμα, το οποίο παραθέτει αυτοόσιο ο συγγραφέας. Γλαφυρή είναι η περιγραφή του Πάνου Σόμπολοβ: «Μετά το άγριο φονικό, οι πανηγυριώτες αναστατώθηκαν και ακολούθησε πανδαμόνιο από φωνές, ουρλιαχτά, αλλά και πυροβολισμοί που ριχνονταν προς διάφορες κατευθύνσεις. ...Στη γειτονιά, κοντά στο καφενείο Πατ., βρισκόταν και το σπίτι του ιερέα του χωριού. Την ώρα εκείνη ήταν μέσα, μαζί με άλλα άτομα, και ο 18χρονος Μανούσος Β, γιος του προέδρου της κοινότητας Βορζιζίων».

Η χειροβομβίδα

«Το παιδί βγήκε κι αυτό στο μπαλκόνι να δει τι συνέβαινε», γράφει χαρακτηριστικά ο Πάνος Σόμπολοβ. «Ενώ παρακολουθούσε διάφορες κινήσεις συγχωριανών του, ξαφνικά δέχτηκε μια σφαίρα στην κοιλιακή χώρα, με αποτέλεσμα να βρει λίγο αργότερα τον θάνατο. Το παιδί, σύμφωνα με τα στοιχεία που προέκυψαν από την αστυνομική και τη δικαστική έρευνα που ακολούθησαν, δεν χτυπήθηκε τυχαία, από αδέσποτη σφαίρα. Ειπρόκειτο για βεντέτα: συγκεκριμένα, ο 18χρονος ήταν πρώτος ξάδερφος και είχε το ίδιο ονοματεπώνυμο με τον δράστη Μανούσο Β., ο οποίος λίγη ώρα πριν είχε κατασφάξει τον δασοφύλακα της περιοχής και είχε εξαφανιστεί. Σύμφωνα με την κριτική βεντέτα -αυτό το βάρβαρο έθιμο- και τους κώδικές της, συγγενής του θύματος οφείλει να σκοτώσει τον δράστη και αν δεν μπορεί για κάποιον λόγο να σκοτώσει τον δράστη, τότε σκοτώνει άλλο, στενό συγγενικό του πρόσωπο. Αυτό το συγγενικό πρόσωπο έλαχε να είναι ο άτυχος 18χρονος Μανούσος! [...] Από τα πρώτα στοιχεία είχε προκύψει τότε ότι τρεις Βορζιζιανοί, μετά τον θάνατο του δασοφύλακα τράβηξαν τα πιστόλια τους και άρχισαν να πυροβολούν και να ριχνουν στον αέρα, αλλά και στο ψαχνό. Ήταν ο γιος του αδερφού του δασοφύλακα, ο ανιψιός της συζύγου του δασοφύλακα κι ένας ακόμη συγγενής του πρώτου θύματος. Τελικά συνελήφθη και παραπέμφθηκε στο Κακοιργαστήριο για να δικαστεί ο Ζαχαρίας Χ., 28 χρόνων, κτηνοτρόφος, πρωτανιψιός της συζύγου του δασοφύλακα. Ακολούθησε και

τρίτο φονικό όταν λίγη ώρα αργότερα βρέθηκε δολοφονημένος ένας ακόμη Βορζιζιανός, ο Μιχάλης Α., από πυροβόλο όπλο». Παρότι δεν υπήρχαν αυτόπτες μάρτυρες, όλα έδειχναν ότι επρόκειτο για χαρακτηριστική βεντέτα και παραπέμφθηκε σε δίκη ο Γιάννης Β., 54 χρόνων, κτηνοτρόφος, συγγενής του δράστη του πρώτου φονικού. Τα φονικά συνεχίστηκαν με τον πιο εσωφρενικό τρόπο, με τη χρήση χειροβομβίδας από την οποία σκοτώθηκαν τρεις και τραυματίστηκαν δεκατέσσερις. Η λεπτομέρεια είναι ότι ο Θεοκάρης, που είχε τη χειροβομβίδα στην τσέπη του, για να φτάσει στο σπίτι του νεκρού δασοφύλακα και να την εκσφενδον-

Ο γνωστός αστυνομικός ρεπόρτερ Πάνος Σόμπολοβ υπογράφει το βιβλίο που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη

νισε δεν πήγε από τον κανονικό δρόμο παρά ανέβηκε στη στέγη ενός γειτονικού σπιτιού και έφτασε στην αυλή του σπιτιού του δασοφύλακα όπου την απασφάλισε και την πέταξε στο εσωτερικό, όπου βρισκόταν η σορός και οι συγγενείς του δασοφύλακα. Όταν τον συνέλαβαν, την 1η Σεπτεμβρίου 1955, δεν προέβαλε καμία αντίσταση, παρότι ήταν οπλισμένος λέγοντας απλώς: «Και φοβάσαστε, ρε, να με πιάσετε τη νύχτα και περιμένετε να σημερώσει».

Τα αίτια

Σύμφωνα με την εισήγηση του εισαγγελέα, τα αίτια φαίνονταν ότι είχαν να κάνουν με το ότι ο δασοφύλακας Ιωάννης Φρ. είχε συλλάβει τον Μανούσο Β. γιατί έκοβε παράνομα Ξύλα και ο δράστης τον είχε εβουρσίσει. Η υπόθεση δεν εκδικάστηκε στην Κρήτη -ακριβώς υπό τον φόβο πολύνεκρης βεντέτας- αλλά στην Αθήνα. Ο Σόμπολοβ αναφέρει ότι στο εδώλιο κάθισαν συνολικά έξι άτομα που κατηγορούνταν ως φυσικοί ή ηθικοί αυτουργία για έξι δολοφονίες και 14 απόπειρες ανθρωποκτονίας. Η δίκη, που άρχισε στις 15 Ιουνίου του 1956, κράτησε 13 ημέρες και η απόφαση έκρινε ένοχο τον Μανούσο Β., καταδικάζοντάς τον σε κάθειρξη 20 ετών και σε χρηματική ποινή 2.000 δραχμών, ενώ ο Ζαχαρίας Χ. καταδικάστηκε σε κάθειρξη 10 ετών για

τον φόνο του 18χρονου στο μπαλκόνι του σπιτιού του ιερέα και ο Θεοκάρης Α. σε κάθειρξη 25 ετών και καταβολή 15.000 δρχ. ως αποζημίωση για ψυχική οδύνη για τη ρήψη της χειροβομβίδας που σκότωσε τρεις και τραμάτισε 14 συγχωριανούς του. Επίσης, καταδικάστηκε σε φυλάκιση 2,5 ετών ο Στέφανος Κ. για κατοχή πυροβόλου όπλου και χειροβομβίδας. «Οι ένοργοι κήρυξαν αθώους τους δύο άλλους κατηγορούμενους, Μανούσο Α., που κατηγορείτο για ηθική αυτουργία στον φόνο του δασοφύλακα, και Γιάννη Β., που κατηγορείτο για τη δολοφονία του Μιχάλη Α., του άντρα που είχε βρεθεί νεκρός σε δρόμο του χωριού. Στην αθώωση του Γιάννη Β. ο εισαγγελέας της έδρας εναντιώθηκε και είχε ζητήσει από τους τακτικούς δικαστές να κηρύξουν την απόφαση των ενόρκων πεπλανημένη», γράφει ο συγγραφέας για να συμπληρώσει: «Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα των εφημερίδων στο τέλος της δίκης ο καταδικασθείς σε 20ετή κάθειρξη Μανούσος Β., που είχε ξεκινήσει τη βεντέτα, παραπονέθηκε στους συναδέλφους δημοσιογράφους ότι δεν τον βοήθησαν και είπε: "Την πάτσα ο έρμημος"... Ένας συναδέλφος, για να τον παρηγορήσει, του είπε να μη στενοχωριέται κι ότι θα βγει γρήγορα από τη φυλακή. Ο Μανούσος κούνησε το κεφάλι του και απάντησε: "Εμένα μου λες... Όταν θα βγω θα 'μαι γέρος και δεν θα με κοίτανε πια τα κορίτσια! Αυτό με καίει εμένα"».

Ταβέρνα δίπλα στη φυλακή

Απρόσμενη είναι η εξέλιξη του τι ακολούθησε μετά την έκδοση της ποινής, με πρωταγωνιστές τους δράστες του φονικού - και ίσως δείχνει και τις χιουριστικές νότες που αποπειράται να προσδώσει ο συγγραφέας στα τραγικά γεγονότα: «Ο Μανούσος Β., σύμφωνα με δημοσιεύματα της εποχής, μετά την αποφυλάκιση του έβαλε τέλος στις βεντέτες και στα μίσση και γύρισε σελίδα στη ζωή του. Έκανε διάφορες δουλειές και, αργότερα, αυτός ο πρώην κατάδικος πραγματοποιούσε κάτι που ονειρεύονταν από πολύ καιρό και το είχε θέσει ως στόχο. Τι ήταν αυτό; Πήγε και άνοιξε ταβέρνα πλάι στον μαντρότοιχο των Φυλακών Αλικαρνασού, όπου είχε εκπίσει την ποινή του. [...] Γράφανε τότε οι συναδέλφοι δημοσιογράφοι: το γλεντάει ο Μανούσος! Δεν θέλει να αποχωριστεί τη φυλακή. Θέλει να είναι κοντά με τους ανθρώπους που έζησε μαζί τους τόσα χρόνια μέσα στα κελιά».

Αξίζει, τέλος, να αναφέρω κι ένα ανέκδοτο που πολύ συζητήθηκε στην Κρήτη και το συζητάνε ακόμη και σήμερα. Κάποτε επισκέφτηκε τον Μανούσο Β. στη φυλακή ο πατέρας του, ένας Κρητικός με σημαντική δράση στην Εθνική Αντίσταση, και ακολούθησε ο εξής διάλογος:

Πατέρας: Ίνα κάνεις, παιδί μου Μανούσο; Μανούσος: Εγώ, πατέρα, είμαι καλά. Πες μου, όμως, ίνα κάνουν οι χωριανοί μας.

Πατέρας: Ντα ήφησες μαρ'ε κιανένα ζωντανιά;

Αυτή ήταν η πολύνεκρη βεντέτα που απασχόλησε την κοινή γνώμη για καιρό στην Κρήτη αλλά και στην υπόλοιπη Ελλάδα».

Ένα από τα πλέον δημοφιλή σίριαλ των τελευταίων ετών ήταν ο «Σασμός» στον Alpha, το σενάριο του οποίου στηρίχθηκε σε πραγματικά γεγονότα από μια κρητική βεντέτα

